

Rotterdamse Academie van Bouwkunst

HOOGTIJ

Afstudeerpresentatie	: Freek van Riet
Mentor	: Riëtte Bosch (Rijksvastgoedbedrijf)
Externe criticus	: Dirk Sijmons (H+N+S))
Toegevoegde criticus	: Paul Gerretsen (Vereniging Deltametropool)
Voorzitter	: Thijs van Spaandonk
Afstudeer datum	: 22 juli 2020, 13:00 – 15:30u
Locatie	: Lokaal RD.02.15, RAVB, directiekade 23, 3089 JA, Rotterdam

Hoe we in de verstedelijkingsopgave tijdig kunnen anticiperen op de nijpende gevolgen van de klimaatcrisis

Opwarming van de aarde, een stijgende zeespiegel en verdwijnende eilanden: het zijn duidelijke effecten van de huidige klimaatcrisis waar we niet onderuit komen. Het is van belang onze aandacht te houden op deze effecten gekeken naar een andere, stevige trend binnen Nederland: de verstedelijkingsopgave. De werkgelegenheid in de stad en de gepaarde trek naar de stad is en blijft een feit, maar juist de hardst groeiende steden in Nederland liggen in kwetsbaar gebied, gevoelig voor de grillige effecten van de klimaatcrisis.

Dit afstudeeronderzoek geeft een vernieuwde langetermijnvisie op de verstedelijkingsopgave die tijdig anticipeert op de klimaat effecten, in de vorm van vier locatieafhankelijke strategieën. De reden waarom ik voor dit onderwerp heb gekozen is omdat mijn fascinatie altijd is uitgegaan naar het water, en het willen bedwingen en bespelen ervan door de mens in Nederland. Ik vind het echter nu frustrerend om te zien dat in de huidige klimaatcrisis het verstedelijkingspatroon zich hier weinig van aantrekt, terwijl juist nu de besluiten worden genomen voor de komende drie (en meer) generaties.

De aanpak van dit afstudeeronderzoek is gebaseerd op een analyse van het verstedelijkt landschap in een complex gelaagd systeem en op een historische analyse. De opbouw van het verstedelijkt landschap is bekeken in lagen, waardoor de effecten en investeringen door menselijke ingrepen door de jaren heen in deze systemen in kaart zijn gebracht. Elk met een eigen procesdynamiek: de laag van de ondergrond, de laag van netwerken en de laag van occupatiepatroon. De historische analyse maakt inzichtelijk hoe we in Nederland vanuit de verschillende lagen van het landschap om zijn gegaan met veranderlijke situaties. De lessen uit het verleden vormen daarmee de bouwstenen voor de toekomst.

Vier handelingsperspectieven voor de toekomst zijn het eindproduct. De perspectieven zijn gebaseerd op ogenschijnlijk tegenstrijdige strategieën, namelijk: aanvallen, verdedigen, terugtrekken en verbinden. Omdat Nederland echter verschillende landschappen en culturen per gebied heeft, is in dit ontwerpend onderzoek gekozen voor het analyseren van en ontwerpen voor vier verschillende locaties in Nederland: Scheveningen aan de Hollandse Kust, Krimpen aan de Lek als onderdeel van de Krimpenerwaard binnen het Groene Hart, Arnhem als stad op het grensvlak van de Veluwe en het Rivierenland en de corridor Rotterdam - Arnhem (snelweglandschap). De handelingsperspectieven bieden een nieuwe manier aan in het lange termijn ontwerpen voor Nederland.